

Posudok oponenta habilitačnej práce

Kandidát: doc. PhDr. Magdaléna Hagovská, PhD., Cert.MDT

Názov habilitačnej práce: Prevalencia inkontinencie moču u športovkýň

Oponent: doc. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH

Pracovisko: Fakulta zdravotníctva Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne

Téma habilitačnej práce doc. PhDr. Magdalény Hagovskej, PhD., Cert.MDT je prvotne daná jej odbornosťou a pracoviskom. Je prínosná a jej spracovanie je originálne. Pohybová aktivita je významným determinantom zdravia, zvyšuje kvalitu života. Jej verejnozdravotný význam je dobre známy. Zabezpečuje rozvoj telesnej aj psychickej kondície a upevňovanie zdravia. Pri intenzívnych formách pohybovej aktivity, ako je profesionálny šport, treba myslieť aj na jeho negatívne vplyvy, medzi ktoré patria aj poruchy zdravia. Vedecké poznatky z tejto oblasti sú vítané, pretože len pri poznaní negatívnych vplyvov je možné prijímať cielené preventívne opatrenia.

Autorka sa vo svojej vedecko výskumnej a odbornej činnosti zameriavala hlavne na odbor fyzioterapiu. Riešila vedecké výskumné úlohy v oblasti rehabilitačnej liečby chronických bolestí chrbtice, fyzioterapeutickej liečby kognitívnych a koordinačných porúch u geriatrických a neurologických pacientov. Dlhodobo sa venuje problematike dysfunkcie panvového dna pri úniku moču, ktorú možno rozdeliť do niekoľkých okruhov: fyzioterapia inkontinencie moču u mužov po radikálnej prostatektómii a u žien po hysterectomii, vysokej intenzite fyzickej aktivity ako rizikového faktora stresovej inkontinencie moču u športovkýň. Výskum a jeho výsledky z poslednej oblasti sú obsahom jej habilitačnej práce.

Habilitačná práca je predkladaná ako teoretická časť a súboru publikovaných prác.

Teoretická časť pozostáva z 48 strán zjednocujúceho textu, kde hodnotí súčasný stav problematiky, zaoberá sa epidemiológiou a rizikovými faktormi inkontinencie moču, fyziológiou funkcie dolného močového ústrojenstva, patofyziológiou inkontinencie, funkčnou anatómiou svalov panvového dna a fyzioterapiou inkontinencie moču. K teoretickej časti je doložený výpis použitej literatúry, ktorá má 40 domácich a 60 zahraničných zdrojov, z toho 14 je z posledných piatich rokov. V teoretickej časti je uvedených 7 obrázkov, z ktorých pod číslom 3 sú dva rozdielne obrázky (na str. 28 a 32), preto obsah obrázkov a počet obrázkov v texte nesúhlasí. K obrázkom nie je uvedený zdroj, z ktorého boli prevzaté a v textovej časti nie je nikde odkaz na obrázky. Tabuľka č. 2 je zbytočne dlhá a úzka, preto presahuje na 2 strany, čo ju výrazne zneprehľadňuje. Pri klasickom rozložení by sa pohodlne zmestila na jednu stranu. Na strane 41 je v texte zmienený odkaz na obrázok č. 75, ktorý sa v práci nenachádza.

Vlastná práca pozostávajúca zo súboru publikovaných prác zostavených do troch oblastí:

1. Prevalencia inkontinencie moču u žien vykonávajúcich šport s vysokou intenzitou fyzickej aktivity
2. Vplyv druhu športu a intenzity fyzickej aktivity na výskyt stresovej inkontinencie moču (SIM).
3. Dopad intenzity fyzickej aktivity na prevalenciu SIM u mladých žien.

Každá z uvedených oblastí je štandardne členená na východiská pre výskum, metódy, výsledky, diskusiu, limitácie a súpis použitej literatúry. Je doplnená komentárom autorky. Na konci predloženej dizertačnej práce je zaradená kapitola: Súhrn poznatkov výskumu a odporúčania pre rozvoj zdravia verejnosti doma a vo svete.

Východiskom pre vlastnú prácu sú výsledky projektu Vplyv profesionálneho športu na dolné močové cesty a kvalitu života, z ktorej autorka publikovala ako prvoautorka 3 príspevky v karentovaných vedeckých časopisoch (IF: 2,52; 3,6; 1,7), 1 abstrakt v karentovanom vedeckom časopise (IF 3,6) a článok a abstrakt v domácom časopise.

Hlavné ciele výskumu: sledovať vplyv profesionálneho športu na vznik inkontinencie moču a zníženie kvality života, zistiť vplyv druhu športu a intenzity fyzickej aktivity na výskyt SIM a zistiť rozdiel v prevalencii SIM u mladých športovkýň a nešportovkýň, boli splnené.

Autorka potvrdila na sledovanom súbore 557 športovkýň asociáciu medzi profesionálnym športom a únikom moču s negatívnym dopadom na kvalitu života. Tento výsledok bol otestovaný ako štatisticky významný. Pri zisťovaní asociácie rôznych druhov športu a SIM bola zistená najvyššia miera asociácie u volejbalistiek, u ktorých bola 2,16 – krát vyššia šanca vývoja SIM v po

rovnaní s inými sledovanými druhmi športu. Asociácia medzi voľbalom a vývojom SIM bola štatisticky významná. Asociácia vývinu SIM bola zistená aj pre iné, charakterom dynamiky podobné športy (fitnes, basketbal, hádzaná), avšak bez štatistickej významnosti. Výška vypočítanej záťaže v metabolickom ekvivalente (MET min/týždeň) nemala vplyv na prevalenciu SIM. Autorka nepresne uvádza OR (Odds ratio) ako relatívne riziko alebo odhad relatívneho rizika (napr. str. 92), avšak výpočet je správny a jedná sa skutočne o OR. V tretej časti bol preukázaný signifikantný vzťah medzi výskytom SIM a vysokou intenzitou fyzickej aktivity a následne zníženou kvalitou života.

Prácu hodnotím ako prínosnú pre udržanie kvality života športovkýň. Na kompenzačné cvičenia u športovcov sa často zabúda. Autorka na viacerých miestach v práci uviedla odporúčanie, aby zdravotnícki pracovníci informovali športovkyne o riziku vzniku SIM a ponúkali im implementáciu preventívnej fyzioterapie pre posilnenie svalov panvového dna.

Otázky:

- Ako ste sa vy osobne podieľali na výzumnoj úlohe, ktorej výsledky predkladáte?

Záver:

Habilitačná práca doc. PhDr. Magdalény Hagovskej, PhD., Cert.MDT spĺňa odbornovo-vedecké a pedagogické požiadavky kladené na vysokoškolského učiteľa. Odporúčam, aby bola habilitačná práca prijatá ako podklad k obhajobe a ďalšiemu habilitačnému pokračovaniu cestou Vedeckej rady Trnavskej univerzity v Trnave v odbore 7.4.2 Verejné zdravotníctvo.

V Trenčíne 4.1.2019

doc. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH